

UNIwersytet Wrocławski im. Bolesława Bieruta

DE POPULORUM CULTU ATQUE HUMANITATE

Teksty łacińskie
dla studentów kierunków humanistycznych

WYBRAŁA I OPRACOWAŁA

Teresa Zarych

WROCLAW 1976

SPIS TREŚCI

I. GRECY I RZYMIANIE	5
1. Starożytni o człowieku	
- myśli wybrane z autorów rzymskich	5
2. O powstaniu cywilizacji	
- Marcus Tullius Cicero, Pro Sestio 91	6
3. Pochwała Grecji	
- Caius Plinius Caecilius Secundus, Epistulae VIII, 24 ..	7
4. Kultura grecka i rzymska w oczach Cyserona	
- Marcus Tullius Cicero, Tusculanae disputationes	
I 1, 2-3	8
5. Humanitas	
- Aulus Gellius, Noctes Atticae XIII 17	9
6. Elegantia	
- Aulus Gellius, Noctes Atticae XI 2	9
7. O szacunku dla starszych	
- Aulus Gellius, Noctes Atticae II 15	10
8. O prawie	
- Iustiniani Institutiones I 2, 1; Digesta I 1	10
9. Sława wojenna	
- Vegetius Flavius Renatus, Epitoma rei militaris III ...	
- Marcus Tullius Cicero, Pro Murena 9, 22	
- Valerius Maximus, Factorum et dictorum memorabilium	
libri II 8	11
10. Szacunek i uznanie dla wielkich talentów literackich	
- Caius Plinius Secundus, Naturalis historia VII 107-9.	12
11. Znani uczeni i artyści	
- Caius Plinius Secundus, Naturalis historia VII 37; II 58	12

12. Pliniuszowy katalog wynalazców i wynalazków	
- Caius Plinius Secundus, Naturalis historia	
VII 191-2, 194, 196-200, 212-213; II 76-7	13
13. Akwedukty rzymskie	
- Caius Iulius Frontinus, De aquaeductu urbis Romae 4	
- Caius Plinius Secundus, Naturalis historia XXXVI 15	16
14. Starożytni w anegdocie	
Aleksander Wielki	
- Marcus Tullius Cicero, De oratore III 34	17
Apelles	
- Caius Plinius Secundus, Naturalis historia XXXV 10 . .	17
Arystyp	
- Marcus Vitruvius Pollio, De architectura VII	17
Cezar	
- Caius Plinius Secundus, Naturalis historia VII 91-2 . . .	18
Cicero	
- Ambrosius Theodosius Macrobius, Saturnalia II 2, 3 . . .	18
Sokrates	
- Marcus Tullius Cicero, Tusculanae disputationes V 32,	
37; Aulus Gellius, Noctes Atticae I 17	18
15. Siedem cudów antycznego świata	
- Flavius Magnus Aurelius Cassiodorus, Variarum	
libri VII 15; Caius Plinius Secundus, Naturalis	
historia XXXVI 83	19
1. Piramidy	
- Caius Plinius Secundus, Naturalis historia	
XXXVI 76, 78, 81	20
2. Wyszące ogrody Babilonu	
- Quintus Curtius Rufus, Historiarum Alexandri . . .	
Magni Macedonis libri V 1	20
3. Mauzoleum	
- Aulus Gellius, Noctes Atticae X 18	20
4. Artemizjon	
- Caius Iulius Solinus, Collectanea rerum memora-	
bilium XLIII	21

II. STAROŻYTNI O OBCYCH LUDACH	23
1. Hyperborejczycy	
- Caius Plinius Secundus, <i>Naturalis historia</i> IV 96	23
2. Scytowie	
- Aulus Gellius, <i>Noctes Atticae</i> XX 4	24
3. Gallowie	
- Caius Iulius Caesar, <i>Commentarii de bello Gallico</i> VI 16, 1-3, 17, 1-2, 18, 19, 3; V 4, 2	24
4. Germanowie	
- Caius Iulius Caesar, <i>Commentarii de bello Gallico</i> VI 21, 1-4; IV 1	25
5. Mieszkańcy Brytanii	
- Publius Cornelius Tacitus, <i>De vita et moribus Agricolae</i> 11	
- Caius Iulius Caesar, <i>Commentarii de bello Gallico</i> V 14	26
6. Ludy Afryki Północnej	
- Caius Sallustius Crispus, <i>Bellum Iugurthinum</i> 17-18 ..	27
7. Indie	
- Quintus Curtius Rufus, <i>Historiarum Alexandri Magni Macedonis libri VIII</i> 9	28
8. Jedna z najdawniejszych wzmianek o ziemiach słowiańskich	
- Caius Plinius Secundus, <i>Naturalis historia</i> IV 96	29
III. POLACY W DAWNYCH WIEKACH	30
1. Charakterystyka Polaków Marcina Kromera	
- Marcin Kromer, <i>Polonia sive de situ, populis, moribus, magistratibus et re publica Regni Polonii libri</i> , wyd. W. Czermak, Kraków 1901, str. 49, 50, 51	30
2. Rozkwit kultury umysłowej w Polsce za czasów króla Zyg- munta I	
- Stanisław Orzechowski, <i>Funebris oratio habita ad equites Polonos in funere Sigismundi Iagellonis</i> , przedr. frgm.: S. Kot, I. Chrzanowski, <i>Humanizm i reformacja w Polsce</i> , Lwów 1927, str. 183-186	32

3. Pochwała polskiej kultury humanistycznej	
- Aeneas Silvius, Fragment listu do Zbigniewa Oleśnickiego z maja 1450 r., Monumenta medii aevi historica res gestas Poloniae. illustrantia, t. II: Codex epistolaris saeculi decimi quinti, Kraków 1876, cz. II, str. 336	33
SŁOWNICZEK ŁACIŃSKO-POLSKI	35
INDEKS IMION WŁASNYCH I NAZW GEOGRAFICZNYCH	67